

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۳
مقدمه	۱۵
فصل اول: وضع و استعمال الفاظ	۲۱
گفتار اول: تعریف و اقسام وضع	۲۳
گفتار دوم: تقسیم الفاظ	۲۵
الف- لفظ مختص	۲۵
ب- لفظ مترادف	۲۵
ج- لفظ دارای چند معنا	۲۵
گفتار سوم: حقیقت	۲۸
الف- علامتهای حقیقت	۲۸
ب- اقسام حقیقت	۳۰
گفتار چهارم: مشتق	۳۲
الف- تعریف و انواع مشتق	۳۲
ب- موارد استعمال لفظ مشتق	۳۲
گفتار پنجم: اصول لفظی	۳۴
نمونه سؤالات	۳۶
فصل دوم: اوامر و نواهی	۴۳
گفتار اول: اوامر	۴۵
الف- معنا و الفاظ امر	۴۵
ب- ماده و صیغه امر	۴۶
ج- دلالت امر	۴۷
د- تقسیمات واجب	۴۸
۱- واجب عینی و کفایی	۴۸
۲- واجب تعینی و تخییری	۴۸

۶ □ آموزش اصول فقه

- ۳- واجب تعبدی و توصلی ۴۹
- ۴- واجب مطلق و مشروط ۵۰
- ۵- واجب موقت و غیر موقت ۵۰
- ۶- واجب معلق و منجز ۵۱
- ۷- واجب اصلی و تبعی ۵۲
- گفتار دوم: نواهی ۵۳
- الف- تعریف نهی و انواع آن ۵۳
- ب- دلالت نهی بر حرمت و فساد ۵۳
- ج- ضلأ ۵۶
- د- اجتماع امر و نهی ۵۷
- هـ- اجزا ۵۷
- نمونه سؤالات ۵۹

- فصل سوم: مفاهیم ۶۳
- گفتار اول: منطوق و اقسام آن ۶۵
- الف- منطوق صریح ۶۵
- ب- منطوق غیر صریح ۶۵
- گفتار دوم: مفهوم و اقسام آن ۶۷
- الف- مفهوم موافق ۶۷
- ب- مفهوم مخالف و انواع آن ۶۷
- ۱- مفهوم شرط ۶۸
- ۲- مفهوم حصر و استثنا ۶۹
- ۳- مفهوم غایت ۷۰
- ۴- مفهوم وصف ۷۰
- ۵- مفهوم عدد ۷۳
- ۶- مفهوم لقب ۷۵
- نمونه سؤالات ۷۶

فهرست مطالب □ ۷

فصل چهارم: عام و خاص، مطلق و مقید، مجمل و مبین	۸۱
گفتار اول: عام و خاص	۸۳
الف- مفهوم عام و خاص	۸۳
ب- الفاظ عموم	۸۳
ج- اقسام عام	۸۴
د- تخصیص و انواع مخصّص	۸۵
۱- مخصّص لفظی	۸۵
۲- مخصّص غیرلفظی (لُبی)	۸۶
ه- اعتبار عام پس از تخصیص	۸۷
۱- اعتبار عام در صورت عدم اجمال مخصّص	۸۷
۲- اعتبار عام در صورت اجمال مخصّص	۸۸
و- عمل به عام، پیش از جستجوی مخصّص	۹۱
ز- تخصیص عام به وسیله مفهوم	۹۲
ح- یک مخصّص پس از چند عام	۹۴
ط- دَوْران بین نسخ و تخصیص	۹۴
ی- صُوْر تعارض حکم عام و حکم خاص	۹۶
گفتار دوم: مطلق و مقید	۹۸
الف- مفهوم مطلق و مقید	۹۸
ب- انواع قید	۹۸
ج- فرق مطلق و عام	۹۹
د- نحوه استفاده اطلاق از مطلق	۱۰۰
۱- در مقام بیان بودن متکلم	۱۰۰
۲- عدم وجود قرینه بر تقیید	۱۰۱
۳- عدم انصراف	۱۰۱
۴- نبودن قدر متیقّن در مقام تخاطب	۱۰۳
ه- حمل مطلق بر مقید	۱۰۳
و- اطلاق مقامی	۱۰۵
گفتار سوم: مُجْمَل و مَبِیْن	۱۰۶
الف- مفهوم مجمل و مبین	۱۰۶

- ب- عوامل بروز اجمال در کلام ۱۰۷
 ج- راههای رفع اجمال ۱۰۸
 نمونه سؤالات ۱۱۰

فصل پنجم: ادله و منابع فقه ۱۱۹

گفتار اول: قطع و ظن و شک ۱۲۱

الف- تعاریف و اصطلاحات ۱۲۱

ب- قطع ۱۲۳

۱- حجیت قطع ۱۲۳

۲- تجرّی و انقیاد ۱۲۴

ج- ظنّ و انواع آن ۱۲۵

۱- ظن شخصی و ظن نوعی ۱۲۵

۲- ظنّ خاص و ظن مطلق ۱۲۵

گفتار دوم: ادله اربعه ۱۲۷

الف- قرآن (کتاب) ۱۲۷

ب- سنّت ۱۲۸

۱- اقسام خبر ۱۲۹

۲- رابطه سنّت با قرآن ۱۳۰

ج- اجماع و اقسام آن ۱۳۱

د- عقل و اقسام دلیل عقلی ۱۳۴

۱- مستقلات عقلی ۱۳۴

۲- غیر مستقلات عقلی ۱۳۵

۱-۲- مقدمه واجب و مقدمه حرام ۱۳۵

۲-۲- اذن در شیء و اذن در لوازم آن ۱۴۱

گفتار سوم: ادله و منابع فرعی احکام ۱۴۲

الف- بنای عقلا ۱۴۲

ب- عرف ۱۴۲

ج- شهرت ۱۴۴

د- قیاس و اقسام آن ۱۴۵

فهرست مطالب □ ۹

۱-قیاس منصوصالعله و قیاس مستنبطالعله	۱۴۶
۲-قیاس اولویت، قیاس مساوی و قیاس ادنی	۱۴۷
۳-قیاس جلیّ و قیاس خفیّ	۱۴۸
۴-اصطلاحات مرتبط قیاس	۱۴۸
۵-اعتبار قیاس در حقوق	۱۵۰
ه- استحسان	۱۵۱
و- مصالح مرسله (استصلاح)	۱۵۳
۱-اقسام مصلحت	۱۵۴
۲-کاربرد مصلحت در حقوق	۱۵۵
ز- استقراء	۱۵۶
نمونه سؤالات	۱۵۸
فصل ششم: اصول عملیه	۱۶۷
کلیات	۱۶۹
گفتار اول: اصل استصحاب	۱۷۰
الف- تعریف و ماهیت استصحاب	۱۷۰
ب- ادله حجیت اصل استصحاب	۱۷۱
ج- عناصر استصحاب	۱۷۲
د- اقسام استصحاب	۱۷۴
۱-استصحاب حکمی و موضوعی	۱۷۴
۲-استصحاب وجودی و عدمی	۱۷۵
۳-استصحاب در مورد شک در مقتضی و شک در رافع	۱۷۶
ه- آثار اجرای استصحاب	۱۷۷
و- اصل تأخر حادث	۱۷۸
گفتار دوم: اصل برائت	۱۷۹
الف- تعریف و ماهیت اصل برائت	۱۷۹
ب- ادله حجیت اصل برائت	۱۸۰
ج- تقسیمات شبهه در اصل برائت	۱۸۰
د- مجرای اصل برائت	۱۸۱

۱۸۲.....	ه- اصل برائت در علم حقوق .....
۱۸۴.....	گفتار سوم: اصل احتیاط (اصل اشتغال).....
۱۸۴.....	الف- تعریف اصل احتیاط .....
۱۸۴.....	ب- ادله حجیت اصل احتیاط .....
۱۸۵.....	ج- تقسیمات شبهه در اصل احتیاط .....
۱۸۵.....	۱- اقسام شبهه تحریمی موضوعی .....
۱۸۶.....	۲- اقسام شبهه وجوبی .....
۱۸۸.....	گفتار چهارم: اصل تخییر .....
۱۸۸.....	الف- تعریف اصل تخییر .....
۱۸۸.....	ب- تقسیمات شبهه در اصل تخییر .....
۱۸۹.....	ج- تفاوت واجب تخییری با اصل تخییر .....
۱۹۰.....	نمونه سؤالات .....

۱۹۷.....	فصل هفتم: تعارض ادله .....
۱۹۹.....	گفتار اول: مفهوم تعارض .....
۱۹۹.....	الف- تعریف تعارض و اقسام آن .....
۲۰۰.....	ب- فرق تراحم با تعارض .....
۲۰۱.....	گفتار دوم: حکم تعارض غیر مستقر (تعارض ظاهری).....
۲۰۱.....	الف- تخصیص .....
۲۰۲.....	ب- حکومت .....
۲۰۳.....	ج- ورود .....
۲۰۴.....	د- تخصُّص .....
۲۰۶.....	گفتار سوم: حکم تعارض مستقر (تعارض واقعی) .....
۲۰۶.....	الف- تعارض امارات با یکدیگر .....
۲۰۷.....	۱- تعارض بینات .....
۲۰۷.....	۲- تعارض بینه با اماره ید .....
۲۰۸.....	۳- تعارض اقرار و اماره ید .....
۲۰۸.....	۴- تعارض اماره قانونی و اماره قضایی .....
۲۰۹.....	ب- تعارض امارات و اصول .....

فهرست مطالب □ ۱۱

۲۰۹	۱- تعارض استصحاب با اماره ید
۲۱۰	۲- تعارض استصحاب با سایر امارات
۲۱۱	۳- تعارض استصحاب با قاعده صحّت
۲۱۲	۴- تعارض استصحاب با قاعده فراغ و تجاوز
۲۱۲	ج- تعارض اصول عملیه با یکدیگر
۲۱۲	۱- تعارض استصحاب با استصحاب
۲۱۳	۲- تعارض استصحاب با اصل براءت
۲۱۴	۳- تعارض استصحاب با اصل احتیاط
۲۱۴	۴- تعارض استصحاب با اصل تخییر
۲۱۵	۵- تعارض استصحاب با قاعده قرعه
۲۱۶	نمونه سؤالات
۲۲۳	فصل هشتم: اجتهاد و تقلید
۲۲۵	گفتار او: اجتهاد
۲۲۵	الف- تعریف و اقسام اجتهاد
۲۲۵	ب- احکام مترتب بر اجتهاد
۲۲۶	ج- تأثیر زمان و مکان در اجتهاد
۲۲۷	د- نظریه تخطئه و تصویب
۲۲۹	گفتار دوم: تقلید
۲۲۹	الف- تعریف تقلید و حدود آن
۲۲۹	ب- تقلید اعلم و تقلید میّت
۲۳۱	پاسخنامه تشریحی
۲۴۵	سؤالات اصول فقه آزمون وکالت ۱۳۹۳
۲۴۹	پاسخنامه تشریحی اصول فقه آزمون وکالت ۱۳۹۳
۲۵۳	فهرست منابع